

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗА П О В Е Д

№ РД 09 – 2779/04.10.2021 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Национална изпитна програма за провеждане на държавен изпит за придобиване на трета степен на професионална квалификация за за професия код: 812010 „Организатор на туристическа агентска дейност“, специалност код: 8120102 „Селски туризъм“ от професионално направление код: 812 „Пътувания, туризъм и свободно време“ съгласно приложението.

X

ПРОФ. НИКОЛАЙ ДЕНКОВ
Министър на образованието и науката

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ

НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

	Код по СПШОО	Наименование
Професионално направление	812	Пътувания, туризъм и свободно време
Професия	812010	Организатор на туристическа агентска дейност
Специалност	8120102	Селски туризъм

Утвърдена със Заповед № РД 09 – 2779/04.10.2021 г.

София, 2021 г.

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за провеждане на държавния изпит за придобиване на **третостепен** на професионална квалификация по специалност **код: 8120102 „Селски туризъм“**, професия **код: 812010 „Организатор на туристическа агентска дейност“**, от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

Целта на настоящата изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на **третостепен** по изучаваната професия професия **„Организатор на туристическа агентска дейност“** специалност **„Селски туризъм“**.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) и чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

За държавен изпит за придобиване на професионална квалификация:

1. Част по теория на професията:
 - 1.1. изпитни теми с кратко описание на учебното съдържание по всяка тема;
 - 1.2. критерии за оценяване на резултатите от обучението по всяка изпитна тема;
 - 1.3. матрица на писмен тест по всяка изпитна тема;
 - 1.4. критерии и показатели за оценяване на дипломния проект и неговата защита.
2. Част по практика на професията:
 - 2.1. указание за съдържанието на индивидуалните задания;
 - 2.2. критериите за оценяване на резултатите от обучението.
3. Система за оценяване.
4. Препоръчителна литература.
5. Приложения:
 - а. изпитен билет - част по теория на професията;
 - б. индивидуално задание по практика;
 - в. указание за разработване на писмен тест;
 - г. индивидуално задание за разработване на дипломен проект;
 - д. указания за съдържанието и оформянето на дипломния проект;
 - е. рамка на рецензия на дипломен проект.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА

I. Изпитни теми с кратко описание на учебното съдържание по всяка тема, критерии за оценяване на резултатите и матрица на писмен тест по всяка изпитна тема

Изпитна тема № 1: Ролята на селския туризъм за развитието на селските региони
Същност на селския туризъм. Определение за „селска област“ и „селски туризъм“. Цел и елементи на селския туризъм. Фактори, влияещи на развитието на селския туризъм. Характеристика на селския туризъм. Превод от/на чужд език на предложен текст. Профил на потребителя на селския туризъм.

Дидактически материали: Текст за превод от/на чужд език

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 1</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Дефинира и различава понятията „селска област“ и „селски туризъм“	16
2. Посочва и обяснява целта и елементите на селския туризъм	20
3. Обяснява и представя развитието на селския туризъм	12
4. Анализира факторите, влияещи на развитието на селския туризъм	22
5. Превежда от/на чужд език предложени текст	10
6. Определя профила на потребителя на селския туризъм	20
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 1/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>I</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Дефинира и различава понятията „селска област“ и „селски туризъм“.	16	2	1		1
2. Посочва и обяснява целта и елементите на селския туризъм	20	2	2		1
3. Обяснява и представя развитието на селския туризъм	12		1		1
4. Анализира факторите, влияещи на развитието на селския туризъм	22		2	1	1
5. Превежда от/на чужд език предложени текст	10		1	1	
6. Определя профила на потребителя на селския туризъм	20	1	1	1	1
Общ брой задачи:	21	5	8	3	5
Общ брой точки:	100	10	32	18	40
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 2: Мястото на туроператора и турагента в системата на туризма

Възникване и развитие на туризма като отрасъл. Видове туризъм. Мястото на туроператора и турагента в системата на туризма. Функции и задачи на туроператора и турагента. Превод от/на чужд език на предложен текст. Организиране на туристическа агентска дейност. Подбор на персонал в туристическа фирма.

Дидактически материали: Текст за превод от/на чужд език.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2		Максимален брой точки
1. Описва възникването и развитието на туризма като отрасъл		6
2. Представя и сравнява видовете туризъм		14
3. Обяснява мястото на туроператора и турагента в системата на туризма		40
4. Характеризира функциите и задачите на туроператора и турагента		22
5. Превежда от/на чужд език предложени текст		10
6. Организира туристическа агентска дейност		8
Общ брой точки:		100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 2/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
I	2	3	4	5	6
1. Описва възникването и развитието на туризма като отрасъл	6	1	1		
2. Представя и сравнява видовете туризъм	14	1	1		1
3. Обяснява мястото на туроператора и турагента в системата на туризма	40	1	3	3	1
4. Характеризира функциите и задачите на туроператора и турагента	22		2	1	1
5. Превежда от/на чужд език предложени текст	10		1	1	
6. Организира туристическа агентска дейност	8				1
Общ брой задачи:	20	3	8	5	4
Общ брой точки:	100	6	32	30	32
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 3: Туристическият продукт на селския туризъм

Характеристика на туристическия продукт на селския туризъм. Цел и елементи на туристическия продукт на селския туризъм. Търсенето и предлагането в селския туризъм. Значение на туристическия продукт на селския туризъм. Превод от/на чужд език на предложен текст. Видове реклама на туристическия продукт на селския туризъм.

Дидактически материали: Текст за превод от/на чужд език

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3	Максимален брой точки
1. Дефинира и различава туристическия продукт на селския туризъм	12
2. Определя целта и елементите на туристическия продукт на селския туризъм	22
3. Различава и характеризира търсенето и предлагането в селския туризъм	24
4. Определя значението на туристическия продукт на селския туризъм	24
5. Превежда от/на чужд език предложен текст	10
6. Представя рекламата на туристическия продукт на селския туризъм	8
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 3/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>I</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Дефинира и различава туристическия продукт на селския туризъм	12	1	1	1	
2. Определя целта и елементите на туристическия продукт на селския туризъм	22	1	2	2	
3. Различава търсенето и предлагането в селския туризъм	24	2	2	2	
4. Определя значението на туристическия продукт на селския туризъм	24	2	2	2	
5. Превежда от/на чужд език предложен текст	10		1	1	
6. Представя рекламата на туристическия продукт на селския туризъм	8				1
Общ брой задачи:	23	6	8	8	1
Общ брой точки:	100	12	32	48	8
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <p>2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“</p> <p>4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“</p> <p>6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“</p> <p>8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“</p>					

Изпитна тема № 4: Предлагане на допълнителни дейности в селския туризъм

Организиране и реализиране на земеделски дейности. Организиране и реализиране на изучаване и практикуване на народни занаяти. Организиране на спортно-развлекателни дейности. Участие във фолклорни прояви, обреди и обичаи. Превод от/на чужд език на предложен текст. Уреждане на рекламации и неустойки.

Дидактически материали: Текст за превод от/на чужд език.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4	Максимален брой точки
1. Изброява, различава и обяснява видовете земеделски дейности и правилата при тяхното организиране и реализиране	22
2. Обяснява организирането и реализирането на изучаване и практикуване на народни занаяти	20
3. Диференцира и пояснява особеностите при организиране на спортно-развлекателни дейности, свързани със селския туризъм	26
4. Посочва и различава фолклорни прояви, обреди и обичаи в които участват туристите	14
5. Превежда от/на чужд език предложен текст	10
6. Обяснява правилата при уреждане на рекламации и неустойки	8
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № /4 критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
I	2	3	4	5	6
1. Изброява, различава и обяснява видовете земеделски дейности и правилата при тяхното организиране и реализиране	22	1	2	2	
2. Обяснява организирането и реализирането на изучаване и практикуване на народни занаяти	20	1	1	1	1
3. Диференцира и пояснява особеностите при организиране на спортно-развлекателни дейности, свързани със селския туризъм	26	2	2	1	1
4. Посочва и различава фолклорни прояви, обреди и обичаи в които участват туристите	14	2	1	1	
5. Превежда от/на чужд език предложен текст	10		1	1	
6. Обяснява правилата при уреждане на рекламации и неустойки	8	1		1	
Общ брой задачи:	23	7	7	7	2
Общ брой точки:	100	14	28	42	16
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:					

2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“
4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“
6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“
8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“

Изпитна тема № 5: Ролята на туроператора и туристическия агент за развитието на селския туризъм

Същност, роля и значение на дейността на туроператора и турагента за развитието на селския туризъм. Създаване на туристическа програма и туристически пакет в областта на селския туризъм. Договор между туроператор и турагент, между туроператор и клиент. Застраховка „Отговорност на туроператора“. Превод от/на чужд език на предложен текст. Създаване на софтуерна страница на турагентска фирма.

Дидактически материали: Текст за превод от/на чужд език

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5	Максимален брой точки
1. Посочва същността, ролята и значението на дейността на туроператора и турагента за развитието на селския туризъм	16
2. Описва особеностите при създаване на туристическа програма и туристически пакет в областта на селския туризъм	24
3. Посочва съдържанието на договор между туроператор и турагент, между туроператор и клиент	30
4. Познава значението на застраховката „Отговорност на туроператора“	12
5. Превежда от/на чужд език предложен текст	10
6. Посочва начина на формиране на цената на туристическия пакет	8
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 5/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
I	2	3	4	5	6
1. Посочва същността, ролята и значението на дейността на туроператора и турагента за развитието на селския туризъм	16	1	2	1	
2. Описва особеностите при създаване на туристическа програма и туристически пакет в областта на селския туризъм	24	1	2	1	1
3. Посочва съдържанието на договор между туроператор и турагент, между туроператор и клиент	30	4	2	1	1
4. Познава значението на застраховката „Отговорност на туроператора“	12	2	2		
5. Превежда от/на чужд език предложен текст	10		1	1	
6. Посочва начина на формиране на цената на туристическия пакет	8	1		1	
Общ брой задачи:	25	9	9	5	2
Общ брой точки:	100	18	36	30	16

При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:

- 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“
- 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“
- 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“
- 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“

Изпитна тема № 6: Продуктът в семейното хотелиерство

Характеристика на продукта на семейното хотелиерство. Технология на обслужване в семейните хотели. Предлагани допълнителни услуги и занимания в продукта на семейното хотелиерство. Сертификационни системи на семейните хотели. Превод от/на чужд език на предложен текст. Предлагане на туристически продукт в семейното хотелиерство.

Дидактически материали: Текст за превод от/на чужд език

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6	Максимален брой точки
1. Обяснява особеностите на продукта на семейното хотелиерство	12
2. Описва технологията на обслужване в семейните хотели	28
3. Посочва и описва допълнителните услуги и занимания в продукта на семейното хотелиерство	26
4. Посочва видовете сертификационни системи на семейните хотели	16
5. Превежда от/на чужд език предложен текст	10
6. Избира туристически продукт за туристи	8
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 6/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
1	2	3	4	5	6
1. Обяснява особеностите на продукта на семейното хотелиерство	12	1	1	1	
2. Описва технологията на обслужване в семейните хотели	28	2	3	2	
3. Посочва и описва допълнителните услуги и занимания в продукта на семейното хотелиерство	26	1	3	2	
4. Посочва видовете сертификационни системи на семейните хотели	16	1	2	1	
5. Превежда от/на чужд език предложен текст	10		1	1	
6. Избира туристически продукт за туристи	8				1
Общ брой задачи:	23	5	10	7	1
Общ брой точки:	100	10	40	42	8
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:					
2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“					
4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“					
6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“					

8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“

Изпитна тема № 7: Дейността на туроператора и турагента

Съдържание и същност на дейността на туроператора и турагента. Изисквания за регистрация на дейността на туроператора и турагента. Застраховка „Отговорност на туроператора“. Видове документи за работа на туроператора и турагента според Закона за туризма. Превод от/на чужд език на предложен текст. Създаване на софтуерна рекламна страница на турагентска фирма.

Дидактически материали: Текст за превод от/на чужд език

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7	Максимален брой точки
1. Посочва съдържанието и същността на дейността на туроператора и турагента	10
2. Обяснява изискванията за регистрация на дейността на туроператора и турагента.	20
3. Обяснява значението на застраховката „Отговорност на туроператора“	12
4. Различава видовете документи за работа на туроператора и турагента според Закона за туризма	40
5. Превежда от/на чужд език предложени текст	10
6. Избира оформление на софтуерна страница на турагентска фирма	8
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 7/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>I</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Посочва съдържанието и същността на дейността на туроператора и турагента	10	3	1		
2. Обяснява изискванията за регистрация на дейността на туроператора и турагента.	20		2	2	
3. Обяснява значението на застраховката „Отговорност на туроператора“	12	2	2		
4. Различава видовете документи за работа на туроператора и турагента според Закона за туризма	40	3	2	3	1
5. Превежда от/на чужд език предложени текст	10		1	1	
6. Избира оформление на софтуерна страница на турагентска фирма	8				1
Общ брой задачи:	24	8	8	6	2
Общ брой точки:	100	16	32	36	16
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:					
2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“					
4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“					
6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“					

8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“

Изпитна тема № 8: Планиране и организиране на туристическо пътуване с обща цена при селски туризъм

Характеристика, функции и задачи на туроператора. Проучване на туристическото търсене и предлагане и определяне цената на туристическото пътуване/пребиваване/. Договори с контрагенти. Подготовка и организиране на туристическото пътуване. Превод от/на чужд език на предложен текст. Калкулиране себестойността на туристическо пътуване с обща цена.

Дидактически материали: Пътна карта на България. Текст за превод от/на чужд език

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8	Максимален брой точки
1. Обяснява функциите и задачите на туроператора	12
2.Анализира проучването туристическото търсене и предлагане и определяне цената на туристическото пътуване	30
3. Посочва съдържанието на договорите с контрагенти	16
4. Представя технологията на подготовка и организиране на туристическото пътуване	24
5. Превежда от/на чужд език предложени текст	10
6. Изчислява себестойността на ТПОЦ	8
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 8/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
I	2	3	4	5	6
1. Обяснява функциите и задачите на туроператора	12	2	2		
2.Анализира проучването туристическото търсене и предлагане и определяне цената на туристическото пътуване	30	4	2	1	1
3. Посочва съдържанието на договорите с контрагенти	16		1	2	
4. Представя технологията на подготовка и организиране на туристическото пътуване	24		1	2	1
5. Превежда от/на чужд език предложени текст	10		1	1	
6. Изчислява себестойността на ТПОЦ	8				1
Общ брой задачи:	22	6	7	6	3
Общ брой точки:	100	12	28	36	24
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:					
2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“					
4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“					

6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“

8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“

Изпитна тема № 9: Търговско-обслужващата дейност на туристическия агент

Туристически агент – определение и функции. Резервации на места в превозни средства, места за настаняване, заведения за хранене и развлечения, за културни събития и др. – изготвяне, потвърждаване и продажба. Предлагане на допълнителни услуги – трансфер, коли под наем, изпращане на багаж и леки коли, осигуряване на билети за спектакли, спортни състезания и концерти, продажба на пътеводители, географски карти и сувениери. Оферта за туристическо пътуване. Превод от/на чужд език на предложен текст. Обслужване на клиенти в офиса на туристическата агенция.

Дидактически материали: Рекламни материали. Текст за превод от/на чужд език

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9	Максимален брой точки
1. Дефинира понятието „туристически агент“. Посочва и различава функциите на турагента.	20
2. Обяснява особеностите на изготвяне, потвърждаване и продажбата на резервации на места в превозни средства, места за настаняване, заведения за хранене и развлечения, за културни събития и др.	22
3. Обяснява особеностите при предлагане на допълнителни услуги на клиента – трансфер, коли под наем, изпращане на багаж и леки коли, осигуряване на билети за спектакли, спортни състезания и концерти, продажба на пътеводители, географски карти и сувениери	22
4. Посочва оформлението на оферта за туристическо пътуване и описва съдържанието	18
5. Превежда от/на чужд език предложения текст	10
6. Представя особеностите при обслужване на клиенти в офиса на туристическата агенция в определена ситуация.	8
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 9/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
I	2	3	4	5	6
1. Дефинира понятието „туристически агент“. Посочва и различава функциите на турагента.	20	3	2	1	
2. Обяснява особеностите на изготвяне, потвърждаване и продажбата на резервации на места в превозни средства, места за настаняване в средства за подслон, заведения за хранене и развлечения, за културни събития и др.	22	1	2	2	
3. Обяснява особеностите при предлагане на допълнителни услуги на клиента – трансфер, коли под наем, изпращане на	22	1	2	2	

багаж и леки коли, осигуряване на билети за спектакли, спортни състезания и концерти, продажба на пътеводители, географски карти и сувениери					
4. Посочва оформлението на оферта за туристическо пътуване и описва съдържанието	18	2	2	1	
5. Превежда от/на чужд език предложения текст	10		1	1	
6. Представя особеностите при обслужване на клиенти в офиса на туристическата агенция в определена ситуация.	8				1
Общ брой задачи:	24	7	9	7	1
Общ брой точки:	100	14	36	42	8
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:					
2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“					
4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“					
6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“					
8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“					

Изпитна тема № 10: Информационна дейност на туристическия агент за добруджанска фолклорна област

Храна, облекло, поминък и занаяти, характерни за Добруджанска фолклорна област. Обреди и обичаи в Добруджанска фолклорна област. Народно поетично творчество, песни и танци, характерни за областта. Особенности на народната носия в Добруджанска фолклорна област. Превод от/на чужд език на предложен текст. Особенности на българската къща в Добруджанска фолклорна област. Архитектура. Вътрешна уредба. Архитектурни резервати и къщи-музеи с типичните особености на Добруджанска фолклорна област.

Дидактически материали: Текст за превод от/на чужд език

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 10</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Посочва характерните за фолклорната област храна, облекло, поминък и занаяти	20
2. Представя обредите и обичаите във фолклорната област	18
3. Представя народното поетично творчество, песни и танци, характерни за областта	22
4. Обяснява особеностите на народната носия	22
5. Превежда от/на чужд език предложен текст	10
6. Посочва особеностите на българската къща, архитектура и вътрешна уредба	8
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 10/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	2	3	4	5	6

1. Посочва характерните за фолклорната област храна, облекло, поминък и занаяти	20	3	2	1	
2. Представя обредите и обичаите във фолклорната област	18	2	2	1	
3. Представя народното поетично творчество, песни и танци, характерни за областта	22	1	2	2	
4. Обяснява особеностите на народната носия	22	1	2	2	
5. Превежда от/на чужд език предложен текст	10		1	1	
6. Посочва особеностите на българската къща, архитектура и вътрешна уредба	8				1
Общ брой задачи:	24	7	9	7	1
Общ брой точки:	100	14	36	42	8
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:					
2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“					
4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“					
6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“					
8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“					

Изпитна тема № 11: Планиране и организиране на допълнителна услуга при селски туризъм- панорамна обиколка

Панорамна обиколка – определение, видове и характерни особености. Планиране на пешеходна обиколка на населено място, резерват или местност в близост до район с развит селски туризъм. Изготвяне на план-програма. Организиране и провеждане на пешеходна обиколка. Изготвяне на тематично-методичен план – характерни особености, структура, цели и задачи. Документи и помощни материали, необходими за провеждане на обиколката и използвани от екскурзовода. Превод от/на чужд език на предложен текст. Обслужване на туристите при панорамна обиколка на град.

Дидактически материали: Рекламни материали, карта на града, снимки (по избор на училището). Текст за превод от/на чужд език

Критерии за оценяване на изпитна тема № 11	Максимален брой точки
1. Дефинира понятието „панорамна обиколка“. Различава вдовите панорамна обиколка. Посочва характерните особености на панорамната обиколка.	20
2. Посочва особеностите при планиране на пешеходна панорамна обиколка на град. Представя изготвена план-програма на пешеходна обиколка на град.	18
3. Обяснява особеностите при организиране и провеждане на пешеходна обиколка на град. Посочва характерните особености, структура, цели и задачи на тематично-методичния план на обиколката.	20
4. Изброява и различава документи при работа с клиенти. Посочва съдържанието на документите и помощните материали, необходими за провеждане на обиколката и използвани от екскурзовода.	24
5. Превежда от/на чужд език предложени текст	10

6. Представя особеностите при обслужване на туристите при панорамна обиколка на град, поведението и качествата на екскурзовода в определена ситуация	8
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 11/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>I</i>	2	3	4	5	6
1. Дефинира понятието „панорамна обиколка“. Различава видовете панорамна обиколка. Посочва характерните особености на панорамната обиколка.	20	3	2	1	
2. Посочва особеностите при планиране на пешеходна панорамна обиколка на град. Представя изготвена план-програма на пешеходна обиколка на град.	18	2	2	1	
3. Обяснява особеностите при организиране и провеждане на пешеходна обиколка на град. Посочва характерните особености, структура, цели и задачи на тематично-методичния план на обиколката.	20	3	2	1	
4. Изброява и различава документи при работа с клиенти. Посочва съдържанието на документите и помощните материали, необходими за провеждане на обиколката и използвани от екскурзовода.	24	1	2	1	1
5. Превежда от/на чужд език предложения текст	10		1	1	
6. Представя особеностите при обслужване на туристите при панорамна обиколка на град, поведението и качествата на екскурзовода в определена ситуация	8				1
Общ брой задачи:	25	9	9	5	2
Общ брой точки:	100	18	36	30	16
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва: 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“					

Изпитна тема № 12: Туроператорът и контрагентите

Туроператор – определение, видове, характеристика. Производствена функция на туроператора. Избор на контрагентите при планирано туристическо пътуване с обща цена при селски туризъм. Договорни отношения с контрагентите. Видове договори. Превод от/на чужд език на предложен текст. Взаимоотношения на туроператора с контрагентите.

Представя особеностите на взаимоотношенията между туроператора и контрагентите при работни срещи и при подписване на договори.

Дидактически материали: Рекламни материали – каталози, проспекти. Текст за превод от/на чужд език

Критерии за оценяване на изпитна тема № 12	Максимален брой точки
1. Дефинира понятието „туроператор“. Посочва видове туроператори и обяснява характерните особености.	20
2. Посочва и обяснява производствената функция на туроператора	18
3. Описва и различава избора на контрагентите при планирано ТПОЦ	18
4. Посочва и обяснява особеностите при договорни отношения с контрагентите. Изброява видовете договори, различава ги и обяснява тяхното съдържание.	32
5. Превежда от/на чужд език предложени текст	10
6. Представя особеностите на взаимоотношенията между туроператора и контрагентите при работни срещи и при подписване на договори.	8
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 12/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
I	2	3	4	5	6
1. Дефинира понятието „туроператор“. Посочва видове туроператори и обяснява характерните особености.	26	1	3	2	
2. Посочва и обяснява производствената функция на туроператора	18	2	2	1	
3. Описва и различава избора на контрагентите при планирано ТПОЦ	22	1	2	2	
4. Посочва и обяснява особеностите при договорни отношения с контрагентите. Изброява видовете договори, различава ги и обяснява тяхното съдържание.	16	1	2	1	
5. Превежда от/на чужд език предложени текст	10		1	1	
6. Представя особеностите на взаимоотношенията между туроператора и контрагентите при работни срещи и при подписване на договори.	8				1
Общ брой задачи:	23	5	10	7	1
Общ брой точки:	100	10	40	42	8
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <p>2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“</p> <p>4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“</p> <p>6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“</p> <p>8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“</p>					

Изпитна тема № 13: Изготвяне на туристически пакет за специализиран туризъм - фолклорен туризъм

Специализиран туризъм – определение, същност, видове, потребители. Български календарни обичаи и традиции. Международни фолклорни празници в България. Изготвяне на туристически пакет за специализиран фолклорен туризъм. Превод от/на чужд език на предложен текст. Изготвяне на план-програма за специализиран фолклорен туризъм – фолклорен празник по избор (Гергьовден, Нестинари, Кукери, Цветница или др.)

Дидактически материали: Рекламни материали за фолклорни празници. Текст за превод от/на чужд език

Критерии за оценяване на изпитна тема № 13	Максимален брой точки
1. Дефинира понятието „специализиран туризъм“. Посочва и различава видове специализиран туризъм според различните критерии. Различава потребителите на вида туризъм.	30
2. Посочва, описва и различава българските календарни обичаи и традиции.	20
3. Посочва и представя международни фолклорни празници в България.	12
4. Представя особеностите при изготвяне на туристически пакет за специализиран фолклорен туризъм.	20
5. Превежда от/на чужд език предложени текст.	10
6. Избира, предлага и представя план-програма за специализиран фолклорен туризъм.	8
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 13/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
I	2	3	4	5	6
1. Дефинира понятието „специализиран туризъм“. Посочва и различава видове специализиран туризъм според различните критерии. Различава потребителите на вида туризъм.	30	2	3	1	1
2. Посочва, описва и различава българските обичаи и традиции, свързани със сезоните	20	3	2	1	
3. Посочва и представя международни фолклорни празници в България	12	2	2		
4. Представя особеностите при изготвяне на туристически пакет за специализиран фолклорен туризъм	20	1	1	1	1
5. Превежда от/на чужд език предложени текст	10		1	1	

6. Избира, предлага и представя план-програма за специализиран фоклорен туризъм	8				1
Общ брой задачи:	24	8	9	4	3
Общ брой точки:	100	16	36	24	24
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:					
2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“					
4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“					
6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“					
8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“					

Изпитна тема № 14: Анимационен продукт в селския туризъм

Характеристика на анимационния продукт. Разработване на анимационен продукт. Особености на анимационните програми за различните потребители в областта на селския туризъм. Необходими ресурси за реализиране на анимационна програма в областта на селския туризъм. Превод от/на чужд език на предложен текст. Предлагане на анимационен продукт.

Дидактически материали: Рекламни материали. Текст за превод от/на чужд език

Критерии за оценяване на изпитна тема № 14	Максимален брой точки
1. Представя характеристиките на анимационния продукт	20
2. Пояснява особеностите при разработване на анимационен продукт	24
3. Посочва особеностите на анимационните програми за различните потребители в областта и селския туризъм	26
4. Описва необходимите ресурси за реализиране на анимационна програма в областта на селския туризъм	12
5. Превежда от/на чужд език предложен текст	10
6. Начин на предлагане на анимационен продукт	8
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 14/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
1	2	3	4	5	6
1. Представя анимационния продукт	20	3	2	1	
2. Пояснява особеностите при разработване на анимационен продукт	24	1	2	1	1
3. Посочва особеностите на анимационните програми за различните потребители в областта и селския туризъм	26	3	2	2	
4. Описва необходимите ресурси за реализиране на анимационна програма в областта на селския туризъм	12	1	1	1	

5. Превежда от/на чужд език предложен текст	10		1	1	
6. Избира начина на предлагане на анимационен продукт	8				1
Общ брой задачи:	24	8	8	6	2
Общ брой точки:	100	16	32	36	16
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:					
2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“					
4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“					
6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“					
8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“					

Изпитна тема № 15: Предлагане на туристически продукт на селския туризъм – българска национална кухня

Особености на българската национална кухня. Регионална кухня. Историческо развитие. Влияние на други народи. Особености в организацията на обслужване в битовите/ тематични заведения. Характерни особености на старата национална кухня. Предлагане на анимационни прояви в битовите/ тематични заведения. Превод от/на чужд език на предложен текст. Кулинарни празнични събития в България - популярни кулинарни празнични събития в България

Дидактически материали: Рекламни материали за фолклорни празници. Текст за превод от/на чужд език

Критерии за оценяване на изпитна тема № 15		Максимален брой точки
1. Посочва особености на българската национална кухня, регионалната кухня, историческо развитие и влиянието на други народи.		16
2. Обяснява особеностите в организацията на обслужване в битовите/ тематични заведения		28
3. Изяснява характерните особености на старата национална кухня		26
4. Посочва характерни предлагани анимационни прояви в битовите/ тематични заведения		12
5. Превежда от/на чужд език предложен текст		10
6. Представя кулинарни празнични събития в България		8
Общ брой точки:		100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 15/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
1	2	3	4	5	6

1. Посова особености на българската национална кухня, регионалната кухня, историческо развитие и влиянието на други народи.	16	1	2	1	
2. Обяснява особеностите в организацията на обслужване в битовите/ тематични заведения	28	3	2	1	1
3. Изяснява характерните особености на старата национална кухня	26	3	2	2	
4. Посочва характерни предлагани анимационни прояви в битовите/ тематични заведения	12	1	1	1	
5. Превежда от/на чужд език предложен текст	10		1	1	
6. Представя кулинарни празнични събития в България	8	1		1	
Общ брой задачи:	25	9	8	7	1
Общ брой точки:	100	18	32	42	8
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:					
2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“					
4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“					
6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“					
8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“					

Изпитна тема № 16: Информационна дейност на туристическия агент за Шопска фолклорна област

Храна, облекло, поминък и занаяти, характерни за Шопска фолклорна област. Обреди и обичаи в Шопска фолклорна област. Народно поетично творчество, песни и танци, характерни за областта. Особенности на народната носия в Шопска фолклорна област. Превод от/на чужд език на предложен текст. Особенности на българската къща в Шопска фолклорна област. Архитектура. Вътрешна уредба. Архитектурни резервати и къщи-музеи с типичните особености на Шопска фолклорна област.

Дидактически материали: Текст за превод от/на чужд език.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 16	Максимален брой точки
1. Посочва характерните за фолклорната област храна, облекло, поминък и занаяти	20
2. Представя обредите и обичаите във фолклорната област	18
3. Представя народното поетично творчество, песни и танци, характерни за областта	22
4. Обяснява особеностите на народната носия	22
5. Превежда от/на чужд език предложен текст	10
6. Посочва особеностите на българската къща, архитектура и вътрешна уредба характерна за фолклорната област	8
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 16/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV

		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Посочва характерните за фолклорната област храна, облекло, поминък и занаяти	20	3	2	1	
2. Представя обредите и обичаите във фолклорната област	18	2	2	1	
3. Представя народното поетично творчество, песни и танци, характерни за областта	22	1	2	2	
4. Обяснява особеностите на народната носия	22	1	2	2	
5. Превежда от/на чужд език предложен текст	10		1	1	
6. Посочва особеностите на българската къща, архитектура и вътрешна уредба	8				1
Общ брой задачи:	24	7	9	7	1
Общ брой точки:	100	14	36	42	8
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <p>2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“</p>					

Изпитна тема № 17: Информационна дейност на туристическия агент за родопска фолклорна област

Храна, облекло, поминък и занаяти, характерни за Родопска фолклорна област. Обреди и обичаи в Родопска фолклорна област. Народно поетично творчество, песни и танци, характерни за областта. Особенности на народната носия в Родопска фолклорна област. Превод от/на чужд език на предложен текст. Особенности на българската къща в Пиринска фолклорна област. Архитектура. Вътрешна уредба. Архитектурни резервати и къщи-музеи с типичните особености на Пиринска фолклорна област.

Дидактически материали: Текст за превод от/на чужд език. Рекламни материали.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 17	Максимален брой точки
1. Посочва характерните за фолклорната област храна, облекло, поминък и занаяти	20
2. Представя обредите и обичаите във фолклорната област	18
3. Представя народното поетично творчество, песни и танци, характерни за областта	22
4. Обяснява особеностите на народната носия	22
5. Превежда от/на чужд език предложен текст	10
6. Посочва особеностите на българската къща, архитектура и вътрешна уредба, характерна за фолклорната област	8
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 17/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>I</i>	2	3	4	5	6
1. Посочва характерните за фолклорната област храна, облекло, поминък и занаяти	20	3	2	1	
2. Представя обредите и обичаите във фолклорната област	18	2	2	1	
3. Представя народното поетично творчество, песни и танци, характерни за областта	22	1	2	2	
4. Обяснява особеностите на народната носия	22	1	2	2	
5. Превежда от/на чужд език предложен текст	10		1	1	
6. Посочва особеностите на българската къща, архитектура и вътрешна уредба	8				1
Общ брой задачи:	24	7	9	7	1
Общ брой точки:	100	14	36	42	8
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:					
2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“					
4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“					
6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“					
8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“					

Изпитна тема № 18: Информационна дейност на туристическия агент за северняшка фолклорна област

Храна, облекло, поминък и занаяти, характерни за Северняшка фолклорна област. Обреди и обичаи в Северняшка фолклорна област. Народно поетично творчество, песни и танци, характерни за областта. Особенности на народната носия в Северняшка фолклорна област. Превод от/на чужд език на предложен текст. Особенности на българската къща в Северняшка фолклорна област. Архитектура. Вътрешна уредба. Архитектурни резервати и къщи-музеи с типичните особености на Северняшка фолклорна област.

Дидактически материали: Текст за превод от/на чужд език

Критерии за оценяване на изпитна тема № 18		Максимален брой точки
1. Посочва характерните за фолклорната област храна, облекло, поминък и занаяти		20
2. Представя обредите и обичаите във фолклорната област		18
3. Представя народното поетично творчество, песни и танци, характерни за областта		22
4. Обяснява особеностите на народната носия		22
5. Превежда от/на чужд език предложен текст		10
6. Посочва особеностите на българската къща, архитектура и вътрешна уредба характерна за фолклорната област		8
Общ брой точки:		100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 18/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
I	2	3	4	5	6
1. Посочва характерните за фолклорната област храна, облекло, поминък и занаяти	20	3	2	1	
2. Представя обредите и обичаите във фолклорната област	18	2	2	1	
3. Представя народното поетично творчество, песни и танци, характерни за областта	22	1	2	2	
4. Обяснява особеностите на народната носия	22	1	2	2	
5. Превежда от/на чужд език предложен текст	10		1	1	
6. Посочва особеностите на българската къща, архитектура и вътрешна уредба	8				1
Общ брой задачи:	24	7	9	7	1
Общ брой точки:	100	14	36	42	8
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <p>2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“</p> <p>4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“</p> <p>6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“</p> <p>8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“</p>					

3. Критерии и показатели за оценка на дипломния проект и неговата защита

(Попълва се индивидуално от председателя и членовете на комисията)

Критерии и показателна оценяване	Максимален брой точки за показателите	Максимален брой точки за критерия
1. Съответствие с изискванията за съдържание и структура на дипломния проект		20

1. 1. логическа последователност и структура на изложението, балансиране на отделните части	4	
1.2. задълбоченост и пълнота при формулиране на обекта, предмета, целта и задачите в разработването на темата	7	
1.3. използване на подходящи изследователски методи	4	
1.4. стил и оформяне на дипломната работа (терминология, стил на писане, текстообработка и оформяне на фигури и таблици)	5	
2. Съответствие между поставените цели на дипломния проект и получените резултати		20
2.1. изводите следват пряко от изложението, формулирани са ясно, решават поставените в началото на изследването цели и задачи и водят до убедителна защита на поставената теза	10	
2.2. оригиналност, значимост и актуалност на темата	6	
2.3. задълбоченост и обосновааност на предложенията и насоките	4	
3. Представяне на дипломния проект		20
3.1. представянето на разработката по темата е ясно и точно	5	
3.2. онагледяване на експозето с: а) презентация; б) графични материали; в) практически резултати; г) компютърна мултимедийна симулация и анимация	10	
3.3. умения за презентиране	5	
4. Отговори на зададените въпроси от рецензента и/или членовете на комисията за защита на дипломен проект		30
4.1. разбира същността на зададените въпроси и отговаря пълно, точно и убедително	10	
4.2. логически построени и точни отговори на зададените въпроси	10	
4.3. съдържателни и обосновани отговори на въпросите	10	
5. използване на професионалната терминология, добър и ясен стил, обща езикова грамотност		10
5.1. Правилно използване на професионалната терминология	5	
5.2. Ясен изказ и обща езикова грамотност	5	
Общ брой точки	Максимален бр. точки 100	Максимален бр. точки 100

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА

1. Указание за съдържанието на индивидуалните задания

Индивидуалното задание по практика съдържа темата на индивидуалното задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията за провеждане и оценяване на изпита - част по практика на професията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното задание.

Примерно индивидуално практическо задание № 1:

Тема: Да се попълни ваучер и да се обясни схемата на движение на ваучера.

Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на индивидуалното задание:

- 10 рах (Иванови) - 9 AD и 1CH в 1SGL, 4 DBL+ 1 extra b./CH/ на база 10 HB;
- пристигащи на 01.08, заминаващи на 11.08;
- в семеен хотел „Мания” /три звезди/, Чифлика, Троянско;
- платена екскурзия до гр.Троян с посещение на Музея на занаятите;
- представете кратко резюме на чужд език.

2. Критерии за оценяване

Критерии показателя за оценяване	Максимален брой точки	Тежест
1. Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда		да/не
1.1. Изпълнява дейностите при спазване на необходимите мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд 1.2. Създава организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място 1.3. Предотвратява опасните ситуации, които могат да възникнат по време на работа Забележка: Критерий 1 няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашава собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2) .		
2. Ефективна организация на работното място		5
2.1. Планира ефективно работния процес	2	
2.2. Разпределя трудовите дейности в работния процес съобразно поставената задача и времето за нейното изпълнение	2	
2.3. Познава и прилага установените стандарти за осъществяване на дейността	1	
3. Спазване изискванията на правилниците, наредбите и предписанията		5
3.1. Познава и прилага нормативните изисквания в съответната професионална област	3	

3.2. Спазва изискванията на правилниците, наредбите и предписанията, свързани с индивидуалното задание	2	
4. Правилен подбор на детайли, материали и инструменти съобразно конкретното задание		20
4.1. Целесъобразно използва материали, детайли и инструменти според изпитното задание	10	
4.2. Правилно подбира количеството и качеството на материали, детайли и инструменти	10	
5. Спазване на технологичната последователност на операциите според индивидуалното задание		20
5.1. Самостоятелно определя технологичната последователност на операциите	10	
5.2. Организира дейността си при спазване на технологичната последователност на операциите в процеса на работа	10	
6. Качество на изпълнението на индивидуалното задание		50
6.1. Всяка завършена дейност съответства на изискванията на съответната технология	20	
6.2. Крайният резултат съответства на зададените параметри и отговаря на изискванията в стандартите	20	
6.3. Изпълнява задачата в поставения срок	10	
Общ брой точки:	100	100

За всяко индивидуално задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, разработва показатели по критериите, определени в таблицата. Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя.

Пример:

<i>Критерии и показатели за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки</i>	<i>Тежест</i>	<i>Получен брой точки</i>
1. Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда		<i>да/не</i>	
1.1. Преценява професионалния и здравния риск. 1.2. Извършва самостоятелна преценка на риска на работното място. 1.3. Може да извършва първична долекарска помощ. <i>Забележка:</i> Критерий 1 няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2) .		<i>да/не</i>	
2. Ефективна организация на работното място		20	
2.1. Организира работното си място, съобразявайки се с възможностите му.	10		

2.2. Спазва стандартите за външен вид и лична хигиена	10		
3. Професионални знания и умения		50	
3.1. Попълва ваучера според установените правила.	15		
3.2. Посочва в колко броя се издава ваучерът /от кочан и по електронен път/.	10		
3.3. Знае колко екземпляра се дават на клиента.	10		
3.4. Обяснява схемата на движение на ваучера.	15		
4. Чуждоезикови знания и умения		30	
4.1. Осъществява по професионален начин вербална комуникация на чужд език.	15		
4.2. Справя се с документи на чужд език	15		
Общ брой точки:	100	100	

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на резултатите от държавния изпит за придобиване на трета степен на професионална квалификация по специалността **8120102 „Селски туризъм“** от професия код: **812010 „Организатор на туризма и всободното време“**, е в точки, както следва:

- част по теория на професията – максимален брой 100 точки;
- част по практика на професията – максимален брой 100 точки.

Всяка част от държавния изпит е успешно положена при постигане на петдесет на сто от максималния брой точки.

Формирането на окончателната оценка от изпита е в съотношение - 50 процента от получения брой точки от частта по теория на професията и 50 процента от получения брой точки от частта по практика на професията.

Окончателната оценка в брой точки се формира след успешното полагане на всяка част от изпита и се изчислява, както следва:

Окончателната оценка в брой точки е равна на $0,5 \times$ получения брой точки от частта по теория на професията+ $0,5 \times$ получения брой точки от частта по практика на професията.

Окончателната оценка от брой точки се превръща в цифрова оценка с точност до 0,01 по формулата:

Цифрова оценка = окончателната оценка в брой точки x 0,06.

Окончателната оценката от държавния изпит за придобиване на квалификация по професията е с количествен и качествен показател, с точност до 0,01 и се определя, както следва:

- а) за количествен показател от 2,00 до 2,99 се определя качествен показател „слаб“;
- б) за количествен показател от 3,00 до 3,49 се определя качествен показател „среден“;
- в) за количествен показател от 3,50 до 4,49 се определя качествен показател „добър“;

- г) за количествен показател от 4,50 до 5,49 се определя качествен показател „много добър“;
- д) за количествен показател от 5,50 до 6,00 се определя качествен показател „отличен“.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. *Алексиева, Й., Стамов, Ст., Хотелиерство, КОТА, Пловдив, 2005;*
2. *Алексиева, Й., Стамов, Ст., Специализирани видове туризъм, част 2, КОТА, Стара Загора, 2005 г.;*
3. *Арнаутов, М., Вековно наследство, Българско народно поетично творчество, 1 и 2 том, сборник, Наука и изкуство, 1976;*
4. *Борисова, Л., Александрова Е., Николова В., Гостоприемство в туристическата индустрия, част 1 и 2, МАТКОМ, 2020;*
5. *Велева, М., Лепавцова, Е., Български народни носии, том 3 – Български народни носии в Източна България през XIX и първата половина на XX век, БАН, 1979 г.;*
6. *Воденска, М., Ушева, М., Гостоприемство в туристическата индустрия, част първа, МАТКОМ, 2019;*
7. *Дачева, С., Борисова-Господинова, Е., Ичева, М., Колева, Сн., Хотелиерство, Дионис, София, 2007;*
8. *Емилова, И., Туроператорска и турагентска дейност, Нов български университет, София, 2017;*
9. *Закон за здравословни и безопасни условия на труд, 2001;*
10. *Закон за туризма, 2020;*
11. *Колев, Н., Българска етнография, Наука и изкуство, 1987;*
12. *Лозанова, С., Фолклорната традиция в съвременното декоративно-приложно изкуство,, Академично издателство „Проф. Марин Дринов“, 2005;*
13. *Нешков, М., Казанджиева, В., Пътнически агенции и транспорт в туризма, „Наука и икономика“, Икономически университет – Варна, 2013;*
14. *Нешков, М., Трендафилов, К., Казанджиева, В., Екскурзоводство, „Наука и икономика“, Икономически университет – Варна, 2008;*
15. *Стаматов, С., Николовска, К., Специализирани видове туризъм. КОТА, Стара Загора, 2011;*
16. *Томова, Сн., Анимация в туризма, „Наука и икономика“, Икономически университет – Варна, 2010;*
17. *Тончев, Зв., Технология на допълнителните дейности в туризма, Тилия, 2000;*
18. *Цанева, Е. Българска етнография, София, 2008.*

VII. АВТОРСКИ ЕКИП

1. Мая Маркова – ПГТ „Алеко Константинов“, гр. Плевен
2. Нуртен Реджова – ПГТ „Алеко Константинов“, гр. Плевен

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Изпитен билет – част по теория на професията

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА**

по професия код „.....“

специалност код „.....“

Изпитен билет №.....

Изпитна тема:

.....
.....
.....
.....
.....

.....(изписва
се точното наименование на темата с кратко описание на учебното съдържание)

Описание на дидактическите материали(ако е приложимо)

.....
.....

Председател на изпитната комисия:.....
(име, фамилия) (подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....
(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището/обучаващата институция)

2. Индивидуално задание по практика

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ - ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА**

по професия код „.....“

специалност код „.....“

Индивидуално задание №.....

На ученика/обучавания
(трите имена на ученика/обучавания)

от клас/курс, начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:

1. Да се

(вписва се темата на практическото задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

.....
.....
.....
.....

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:

(име, фамилия)

(подпис)

Председател на изпитната комисия:.....

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....

(име, фамилия) (подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)

3. Указание за разработване на писмен тест

При провеждане на държавния изпит – част теория на професията, с писмен тест въз основа на критериите за оценка към всяка изпитна тема се съставят тестовите задачи.

Всяка тестова задача задължително съдържа поне един глагол (при възможност започва с глагол), изразяващ действието, което трябва да извърши обучаваният, и показващ равнището по таксономията на Блум, еталона на верния отговор и ключ за оценяване - пълния отговор, за който се получават максимален брой точки съобразно равнището на задачата, определени в таблицата за критериите за оценка на всяка изпитна тема.

Към всеки тест се разработва указание за работа, което включва целта на теста - какви знания и умения се оценяват с него; описание на теста - брой задачи, типология (задачи със свободен отговор; задачи за допълване/съотнасяне; задачи с изборен отговор) и начин на работа с тях; продължителност на времето за работа с теста; начин на оценяване на резултатите от теста.

А) Примерно указание за работа

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

Уважаеми ученици/курсисти,

Вие получавате тест, който съдържа задачи с различна трудност с максимален брой точки – 100. За всеки Ваш отговор ще получите определен брой точки, показан в долния десен ъгъл след всяка задача.

Целта на теста е да се установи равнището на усвоените от Вас знания и умения, задължителни за придобиване на трета степен на професионална квалификация по професия „.....“, специалност „.....“.

Отбелязването на верния според Вас отговор при задачите с изборен отговор е чрез знак **X**, а за другите типове задачи начинът на отговор е описан в задачата.

Запомнете! Като действителен отговор на съответната задача се приема само този, отбелязан със знака **X**.

Някои задачи изискват не само познаване на учебното съдържание, но и логическо мислене, затова четете внимателно условията на задачите преди, да посочите някой отговор за верен.

Не отделяйте много време на въпрос, който Ви се струва труден, върнете се на него по-късно, ако Ви остане време.

Тестът е с продължителност астрономически часа.

ПОЖЕЛАВАМЕ ВИ УСПЕШНА РАБОТА!

Б) Методически указания за комисията за подготовка и оценяване на изпита – част теория на професията, за разработването и оценяването на писмения тест:

Броят и равнището на тестовите задачи по всеки критерий се определят съобразно равнището, на което трябва да бъде усвоено съответното учебно съдържание, като общият брой задачи по всеки критерий трябва да носи максималния брой точки.

а) Таксономия на Блум— равнища и примерни глаголи

Равнище	Характеристика	Глаголи
I. Знание 0 - 2 точки	Възпроизвеждане и разпознаване на информация за понятия, факти, дефиниции	Дефинира, описва, посочва, изброява, очертава, възпроизвежда, формулира, схематизира
II. Разбиране 0 - 4 точки	Извличане на съществен смисъл от изучаваната материя. Интерпретация и трансформиране на информацията с цел нейното структуриране	Преобразува, различава, обяснява, обобщава, преразказва, решава, дава пример за..., сравнява
III. Приложение 0 - 6 точки	Пренос на нови знания и умения при решаване на проблемна или аварийна ситуация. Способност за използване на усвоената информация и формираните умения	Изчислява, демонстрира, открива, модифицира, разработва, свързва, доказва
IV. Анализ 0 - 8 точки	Разкриване на взаимовръзки, зависимости, тенденции и формулиране на изводи и заключения	Разделя, подразделя, диференцира, различава, представя графично, определя, илюстрира, прави заключения и изводи, обобщава, избира, разделя, подразделя

б) Препоръчителни тестови въпроси и задачи според типа на отговора:

- **1-ва група: въпроси и задачи със свободен отговор;**
 - Въпроси и задачи за свободно съчинение;
 - Въпроси и задачи за тълкуване;
- **2-ра група: въпроси и задачи за допълване (с полуоткрит отговор);**
 - Въпроси и задачи за допълване на дума или фраза, или елемент от чертеж/схема;
 - Въпроси и задачи за заместване;
- **3-та група: въпроси и задачи с избран отговор**
 - Задачи с един или повече верни отговори;
 - Въпроси за избор между вярно и грешно.

В) Примерни тестови задачи

Примерна тестова задача от равнище „Знание“

Посочете кой вид специализиран туризъм няма връзка със селския:

- а) екотуризм
- б) културен туризъм
- в) шопинг туризъм
- г) ловен туризъм

макс.2 т.

Еталон на верния отговор: в)

Ключ за оценяване:

Отговор в) – 2 точки

При посочени повече от един отговор – 0 точки

Всички останали отговори – 0 точки

Примерна тестова задача от равнище „Разбиране“

Открийте кое от твърденията не е вярно. Туристите практикуващи селски туризъм биват привлечени от:

- а) тишина и спокойствие
- б) приключение и предизвикателство, възможности за занимание със спорт и хоби
- в) наличие на нощни увеселителни заведения
- г) грижа за здравето и фитнес, чист въздух

макс.4 т.

Еталон на верния отговор: в)

Ключ за оценяване:

Отговор в) – 4 точки

При посочени повече от един отговор – 0 точки

Всички останали отговори – 0 точки

Примерна тестова задача от равнище „Приложение“:

Попълнете пропуснатите думи в текста.

„Потребителите на селски туризъм пътуват предимно ...1... или на ...2..., обединени от общи интереси, търсейки разнообразие. Повечето от тях избягват дестинациите на ...3...туризъм поради пренаселената среда, предпочитат ...4... места, търсят приемлива ...5... за добро качество. Знаят какво търсят е лесно вземат решения за ...6...“

Еталон на верния отговор:

1. индивидуално
2. малки групи
3. масовия
4. нови
5. цена

макс. 6 т.

6. покупка

Ключ за оценяване:

1. индивидуално – 1 точка
2. малки групи – 1 точка
3. масовия – 1 точка
4. нови – 1 точка
5. цена – 1 точка
6. покупка – 1 точка

Примерна тестова задача от равнище „Анализ“

Определете как влияе развитието на селския туризъм по отношение на културното наследство.

- А.
Б.
В.
Г.

макс. 8 т.

Еталон на верния отговор:

- А. Възраждането на местната култура и различните ѝ форми на проявление
Б. Опазване на селските къщи
В. Повишаване на значението на паметниците и значимите местности
Г. Повишаване на самочувствието на местното население и съпричастността им към културните традиции

Ключ за оценяване:

- А. Възраждането на местната култура и различните ѝ форми на проявление – 2 точки
Б. Опазване на селските къщи – 2 точки
В. Повишаване на значението на паметниците и значимите местности – 2 точки
Г. Повишаване на самочувствието на местното население и съпричастността им към културните традиции – 2 точки

За оценката на писмена работа по изпитна тема комисията по подготовка и оценяване на изпита – част по теория на професията, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира определеният брой присъдени точки.

Всеки член на комисията при оценяване получава тестовите задачи, еталона на верния отговор и ключ за оценяване.

За оценката на писмения тест комисията използва еталона на верния отговор и ключ за оценяване.

4. Индивидуално задание за разработване на дипломен проект

.....
(пълно наименование на училището)

ЗАДАНИЕ ЗА ДИПЛОМЕН ПРОЕКТ
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА
ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА

по професия код “
специалност код “

Наученик/ученичка отклас
(трите имена на ученика)

Тема:

Изисквания за разработката на дипломния проект (входни данни, съдържание, оформяне, указания за изпълнение, инструкции):
.....
.....
.....

График за изпълнение:

а) дата на възлагане на дипломния проект

б) контролни проверки и консултации

.....
.....
.....

в) краен срок за предаване на дипломния проект

Ученик:
(име, фамилия) (подпис)

Ръководител-консултант:.....
(име, фамилия) (подпис)

Директор/:.....
(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището)

5. Указания за съдържанието и оформянето на дипломния проект

A. Съдържание на дипломния проект:

Оформяне на дипломния проект в следните структурни единици:

- титулна страница;
- съдържание;
- увод (въведение);
- основна част
- заключение;
- списък на използваната литература;
- приложения.

Титулната страница съдържа наименование на училището, населено място, тема на дипломния проект, трите имена на ученика, професия и специалност, име и фамилия на ръководителя/консултанта.

Уводът (въведение) съдържа кратко описание на основните цели и резултати.

Основна част - Формулира се целта на дипломния проект и задачите, които трябва да бъдат решени, за да се постигне тази цел. Съдържа описание и анализ на известните решения, като се цитират съответните литературни източници. Съдържа приносите на дипломния проект, които трябва да бъдат така формулирани, че да се вижда кои от поставените задачи са успешно решени.

Заключението съдържа изводи и предложения за доразвиване на проекта и възможностите за неговото приложение.

Списъкът с използваната литература включва цитираната и използвана в записката на дипломния проект литература. Започва на отделна страница от основния текст. При имената на авторите първо се изписва фамилията. Всички описания в списъка с използваните източници трябва да са подредени по азбучен ред според фамилията на първия автор на всяка публикация.

Приложенията съдържат документация, която не е намерила място в текста поради ограниченията в обема ѝ или за по-добра прегледност подредба. В текста трябва да има препратка към всички приложения.

Б. Оформяне на дипломния проект

Формат: А4; Брой редове в стр.: 30; Брой на знаците: 60 знака в ред

Общ брой на знаците в 1 стр.: 1800 – 2000 знака

Шрифт: Times New Roman

6. Рецензия на дипломен проект

.....
(пълно наименование на училището)

РЕЦЕНЗИЯ

Тема на дипломния проект	
Ученик	
Клас	
Професия	
Специалност	
Ръководител-консултант	
Рецензент	

Критерии за допускане до защита на дипломен проект	Да	Не
Съответствие на съдържанието и точките от заданието		
Съответствие между тема и съдържание		
Спазване на препоръчителния обем на дипломния проект.		
Спазване на изискванията за оформление на дипломния проект		
Готовност за защита на дипломния проект		

Силни страни на дипломния проект	
Допуснати основни слабости	
Въпроси и препоръки към дипломния проект	

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Качествата на дипломния проект дават основание ученикът/ученичката.....

..... да бъде допуснат/а до защита пред членовете на комисията за подготовка, провеждане и оценяване на изпит чрез защита на дипломен проект - част по теория на професията.

.....20... г.

Рецензент:

Гр./с.....

(име и фамилия)